

svinder. Dette er netop et Vidnesbyrd om, at noget saadant kan ikke gaa. Den vanskelige Kunst at regere bestaar netop i at være sin Fortid, sit Program tro, den bestaar i at faa Oppositionen paa den rigtige Side, og at det kan gøres, har det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds et Vidnesbyrd om — i det smaa ganske vist, men dog paa et ikke saaringe Omraade — i Københavns Kommunalbestyrelse, hvor det radikale Venstre og Socialdemokratiet er kommet til Roret. Vi have her været vor Fortid og vort Program tro, saa at vi have Oppositionen til højre for os, Antisocialisterne, som kunde slaa os en Gang eller to, men som vi sloge igen. Se, saadan skulde Regeringen have staaet. Den skulde have sine gamle Modstandere fra Oppositionstiden som sine fortsatte Modstandere i Opposition til højre for sig. Lad dem et enkelt Øjeblik faa Overtaget. Hvad saa? Saa falder Regeringen paa sit Program, men saa rejser den sig igen og slaar Modstanderne paa ny. Saaledes skulde Regeringen have staaet. Men den har ført en saadan Politik, at der, hvor den tidligere havde sine Fjender, har den nu sine Venner, og hvor den tidligere havde sine Venner, har den nu sine Fjender.

Det Aar, som er gaaet, har altsaa dokumenteret Regeringens Afmagt i denne som i alle andre betydende Sager. Det undrer mig, at den højtærede Konseilspræsident i Fjor ved denne Tid ikke kunde forudse, at saaledes vilde det gaa. Han er dog en Mand, som gennem en Aarrække har ledet det nuværende Regeringsparti med ikke ringe Dygtighed, har holdt sammen paa det, maaske ikke saa meget i Kraft af sin Person som i Kraft af den Egenskab, han har haft til at samle de forskellige Stemninger i fælles Udtryk, som ikke vare altfor klare, men derfor ogsaa nogenlunde kunde tilfredsstille alle Medlemmer af Partiet. Ved denne Evne, som han havde som Oppositionsfører, bidrog han til at holde Partiet sammen og føre det frem til Magten. Man kan altsaa ingenlunde frakende ham Dygtighed, og at han ikke i Fjor ved denne Tid har set, at saaledes vilde det gaa, er mig ubegribeligt. At han i Januar Maaned 1905 paa sit Program satte en Grundlovsændring, 132 Folketingsmænd, uden at se et Aar frem i Tiden, uden at se, at saa rejste det store Spørgsmaal om de kongevalgtes Opløsning sig, er mig ganske ubegribeligt.

Der var andre Medlemmer af den højtærede Konseilspræsidents Parti, som

saa lidt længere ud i Tiden, og som godt følte, at her var et farligt Spørgsmaal. Der er en Mand her i Salen, det højtærede Flertals, det lille Flertals store Fører, som der er mange, der mene ikke er særlig begavet, som mange mene ofte er klodset og kejtet og i Virkeligheden kommer til at spænde Ben for det, han vil have frem, og hemme det, han vil have fremmet. Man kan næsten sige, at der er en offentlig Mening for denne Anskuelse. Jeg vil imidlertid protestere derimod. Det ærede Medlem er ikke saa ringe en Politiker, som den offentlige Mening gør ham til. Nej, han havde i Virkeligheden Færten af, hvorhen det bar. Han saa meget klarere end Konseilspræsidenten, og han formede den Frygt, han nærede, til et Billede, der var klart og oplysende og gav Situationen, som den forelaa, da han brugte det berømte Ord om Rendeløkken, da han advarede mod Rendeløkken, som let kunde komme til at ligge om Regeringens Hals og kunde snøre sig sammen om Halsen paa den højtærede Konseilspræsident. Da han brugte dette Ord, da dette Billede dukkede op for hans Bevidsthed, viste han, at han i Virkeligheden var Politiker i langt højere Grad end Konseilspræsidenten, en Politiker, som maaske ofte kommer uheldigt fra det, men som kan tænke politisk i Modsætning til Konseilspræsidenten, der tilsyneladende slet ikke har set den Fælde et halvt Aar eller et helt Aar ude i Fremtiden, da han var med til at føre denne Sag frem i den Form, hvori han vilde have den frem. Han fejede det hele af med Ordet: Det afgøres i Statsraadet.

Nu viser det sig, hvor lidet fyldestgørende dette Svar var, men hvor lidet fyldestgørende det overhovedet maatte være, kunde enhver sige sig sely. Det er dog for galt, at nu have vi faaet Venstre, Demokratiet, som i mange Aar kæmpede for at komme til Magten, til Magten paa et vist bestemt Program, med visse bestemte Forudsætninger, og saa svarer dette Regeringsparti og dets Chef paa de allervigtigste Spørgsmaal med en saadan Udflugt. Paa Spørgsmaalet om Militærvæsenet har denne Regering og dens Chef intet Program. Dette Program sidder der en Kommission og udarbejder, en Kommission, som blev nedsat under den forrige Regering, og som maaske bliver færdig under den næste Regering — det er der for Resten ingen, der ved — eller maaske under den næst-næste, der har Ministeriet og dets Chef sit Program i det Spørgsmaal,